

Jolanta Chluska, Beata Czuba-Kulisińska

Politechnika Częstochowska

e-mails: jchluska@zim.pcz.pl; beataczuba@op.pl

BILANSOWE I PODATKOWE ASPEKTY WNIESIENIA APORTU DO SPÓŁKI KAPITAŁOWEJ

BALANCE SHEET AND TAX ASPECTS OF PROVIDING AN IN-KIND CONTRIBUTION TO A CAPITAL COMPANY

DOI: 10.15611/pn.2017.484.03

JEL Classification: M 40, M41, M42, M49

Streszczenie: W warunkach rozwijającego się rynku kapitałowego coraz częściej można zaobserwować złożone struktury gospodarcze. Jednostki działające na rynku, chcąc osiągnąć swoje cele, wchodzą w związki kapitałowe z innymi podmiotami, tworząc spółki kapitałowe: spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółkę akcyjną. Celem artykułu jest analiza uwarunkowań prawnych związanych z wnoszeniem wkładów niepieniężnych innych niż przedsiębiorstwo lub zorganizowana część przedsiębiorstwa, ujęcie ich w księgach rachunkowych oraz dla celów podatkowych. Podmiotem badań były spółki kapitałowe, w których obejmowane są udziały (akcje) w zamian za aporty. Jako narzędzia badawcze wykorzystano analizę literatury przedmiotu, regulacji prawnych oraz przykładu praktycznego wnoszenia aportów. Postawiono następujące pytania badawcze: dla kogo korzystny jest aport – dla inwestora czy spółki otrzymującej aport, jak wnoszone aporty wpływają na kondycję finansową podmiotu inwestora oraz podmiotu otrzymującego aport.

Słowa kluczowe: aporty, spółka kapitałowa, kapitał.

Summary: Under the growing capital market, complex economic structures are becoming more and more common. Entities operating on the market, seeking to achieve their objectives, enter capital-related relationships with other entities, forming capital companies, i.e. limited liability companies and joint-stock companies. The purpose of this article is to analyze the legal conditions of providing non-money contributions, other than an enterprise or an organized part of an enterprise, their record in accounting books and definition for tax purposes. The subject of the study was the capital companies in which shares are held (shares) in exchange for contributions. As a research tool, the analysis of subject literature, legal regulations, and practical examples of providing in-kind contributions were used. The authors focused on the answer to the research questions: who is the in-kind contribution beneficiary for – the investor or the company receiving the contribution, how contributions affect the financial condition of the investor and the recipient of the contribution.

Keywords: in-kind contributions, capital company, capital.

1. Wstęp

Podmioty gospodarcze powstając czy prowadząc działalność, powiększają swoje zasoby, a przy tym i kapitały, drogą pozyskania nowych udziałowców, akcjonariuszy. Akcjonariusze wnoszą do spółek nie tylko środki pieniężne, lecz także aktywa o charakterze materialnym i niematerialnym (aporty). Operacje wnoszenia aportów odzwierciedlone zostają w księgach rachunkowych, ale także mają wymiar podatkowy, zarówno po stronie wnoszącego, jak i spółki otrzymującej majątek. Obejmowanie udziałów/akcji daje inwestorowi prawo nie tylko udziału w zyskach osiągniętych przez spółkę, lecz także wywierania wpływu na politykę finansową i kontrolowania działalności.

Celem artykułu jest analiza uwarunkowań prawnych związanych z wnoszeniem wkładów niepieniężnych innych niż przedsiębiorstwo lub zorganizowana część przedsiębiorstwa, ujęcie ich w księgach rachunkowych oraz dla celów podatkowych. Analiza praktyki stosowania obowiązujących regulacji skłania do postawienia następujących pytań badawczych:

a) Jak wnoszone aporty wpływają na kondycję finansową podmiotu inwestora oraz podmiotu otrzymującego aport?

b) Dla kogo korzystny jest aport – dla inwestora czy spółki otrzymującej aport?

Jako narzędzia badawcze wykorzystano analizę literatury przedmiotu, regulacji prawnych oraz przykładu praktycznego wnoszenia aportów.

2. Spółka kapitałowa jako podmiot otrzymujący aport

Spółka kapitałowa jako osoba prawna nie może powstać bez wyposażenia jej przez osoby ją tworzące w składniki majątkowe, określone w przepisach ustaw regulujących powstanie, ustrój, działalność oraz ustanie poszczególnych osób prawnych [Gurgul 2010, s. 10]. W teorii przedsiębiorstwa spółka kapitałowa jest instytucją społeczną, która ma przynosić zyski zainteresowanym grupom osób: akcjonariuszom, wierzycielom, pracownikom, klientom czy agendum rządowym [Hendriksen, Breda 2002, s. 764].

Zgodnie z Kodeksem spółek handlowych, do spółek kapitałowych zalicza się spółki akcyjne i z ograniczoną odpowiedzialnością [Ustawa z 15 września 2000; Szumański 2015b, s. 41]. Cechą charakterystyczną spółki kapitałowej jest posiadanie kapitału zakładowego. Zatem spółka kapitałowa jest takim rodzajem spółki, w którym najistotniejszym elementem działalności jest majątek spółki, odzwierciedlony w jej kapitale. Kapitał zakładowy stanowi sumę wniesionych przez wspólników do spółki wkładów [Włodyka 2012, s. 32]. Wkłady mogą mieć postać pieniężną lub niepieniężną (aport) [Kotowicz 2014, s. 25]. Powstanie spółki kapitałowej następuje w drodze zawarcia umowy (w formie aktu notarialnego), w której wspólnicy albo akcjonariusze zobowiązują się dążyć do osiągnięcia wspólnego, prawnie dopuszczalnego celu poprzez wniesienie wkładów oraz, jeżeli umowa albo status spółki tak

stanowi, przez współdziałanie w inny określony sposób. Warunkiem niezbędnym do powstania i uzyskania osobowości prawnej przez spółkę kapitałową jest jej wpis do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS); ma on charakter konstytutywny. Zasada ta dotyczy także zmian w kapitale zakładowym. Konstytutywność wpisu do KRS jest uwzględniana przez ustawodawcę podatkowego poprzez chociażby odniesienie się do faktu jego dokonania w kontekście momentu powstania przychodu w związku z wniesieniem wkładu niepieniężnego [Kidyba 2010, s. 26].

3. Wkłady pieniężne i niepieniężne a kondycja finansowa podmiotów

Wniesienie wkładu przez wspólnika jest jednym z podstawowych jego obowiązków w związku z uczestnictwem w spółce. Pod pojęciem wkładu rozumie się zarówno wkłady pieniężne, jak również wkłady niepieniężne (aporty). Kodeks spółek handlowych wprowadza kryteria uznania za aport oraz odpowiedzialność za różnice przy oszacowaniu wkładu [Kidyba 2015, s. 62]. Najczęściej spotyka się przeniesienie na rzecz spółek takich praw i rzeczy, jak: nieruchomości, przedsiębiorstwa lub zorganizowane części przedsiębiorstwa, prawa własności intelektualnej (majątkowe prawa autorskie, patenty, znaki towarowe), maszyny, urządzenia, pojazdy. Zatem wkładem mogą być rzeczy ruchome i nieruchomości oraz prawa majątkowe, które mają charakter zbywalny i mogą zostać ujawnione w bilansie spółki jako aktywa. Problematyka zdolności aportowej poszczególnych składników majątkowych jest przedmiotem orzecznictwa Sądu Najwyższego, które jako wkład niepieniężny uważa m.in. weksel własny z poręczeniem wekslowym indosowanym *in blanco*, użytkowanie wieczyste przysługujące najemcy prawa najmu lokalu czy wierzytelności, przysługujące wspólnikowi wobec spółki [Szumański 2015a, s. VIII]. Przykładami wkładu niepieniężnego mogą być także patenty na wynalazek, prawo ochronne na wzór użytkowy, prawo z rejestracji wzoru przemysłowego, prawo z rejestracji topografii układu scalonego, autorskie prawa majątkowe do programu komputerowego, równowartość udokumentowanej wiedzy (informacji) nadającej się do wykorzystania w działalności przemysłowej, naukowej lub handlowej (*know-how*), akcje, udziały w spółkach kapitałowych [Krasnodębski 2016, s. 14; Ustawa z dnia 30 czerwca 2000]. Zgodnie z ustaleniami Kodeksu spółek handlowych, nie może być aportem świadczenie pracy oraz świadczenie usług. Również niedopuszczalne jest wniesienie prawa niezbywalnego. Dotyczy to w szczególności prawa rzeczowego, tj. prawa użytkowania, ale także praw obligacyjnych, m.in. najmu czy dzierżawy [Kidyba 2015, s. 48].

Podsumowując, można za D. Krzywdą stwierdzić, że aport to „zbywalny zasób majątkowy o charakterze rzeczowym, niematerialnym lub finansowym z wyjątkiem gotówki i pieniądza bankowego, który może być uznany za składnik(i) aktywów spółki, do której jest wnoszony, i spełnia warunki ujmowania w jej bilansie, czyli

będzie kontrolowany przez spółkę, ma wiarygodnie określoną wartość i spowoduje w przyszłości wpływ do spółki korzyści ekonomicznych” [Krzywda 2011, s. 49].

Skutki wniesienia aportu rozpatrywać można z punktu widzenia rachunkowości inwestora oraz konsekwencji w rachunkowości spółki otrzymującej aport. W obu podmiotach operacje takie wpływają na kondycję finansową, zasoby, źródła finansowania działalności oraz powstanie relacji i związków kapitałowych. Inwestor, podejmując decyzje o wniesieniu aportu, może kierować się następującymi argumentami:

- aportem mogą być składniki majątkowe niewykorzystywane w działalności inwestora, zbędne, nadmierne, lub aktywa nieujawnione w bilansie inwestora (np. wartości niematerialne i prawne wytworzone we własnym zakresie);
- składniki majątkowe przekazane aportem mogą mieć wartość rynkową wyższą od księgową, co skutkuje obejmowaniem aktywów finansowych odpowiednio do wartości wkładów;
- aporty przekazane do spółek w grupie kapitałowej wykorzystywane są do realizacji celów strategicznych działalności nie tylko podmiotów, lecz także grupy.

Nieprawidłowa inwestycja, spowodowana nietrafnymi decyzjami, może skutkować pogorszeniem kondycji finansowej podmiotu inwestora. Analizując korzyści spółki otrzymującej aporty, na podkreślenie zasługuje:

- czerpanie korzyści z zasobów niedostępnych dla jednostki, przykładowo z powodu braku zdolności kredytowej;
- pozyskiwanie nowych udziałowców oraz nowych relacji i związków kapitałowych;
- powiększanie zasobów wykorzystywanych w działalności podmiotu lub grupy kapitałowej;
- korzystanie z nowoczesnych technologii.

Jeśli składniki majątkowe nie spełniają oczekiwań co do ich potencjału rozwojowego dla spółki otrzymującej aport, mogą stać się barierą w realizacji założonych celów.

Tabela 1. Wpływ wnoszenia aportów na obraz kondycji finansowej inwestora i spółki otrzymującej

Inwestor/spółka otrzymująca	Skutki bilansowe zmiany wartości aktywów i pasywów	Wpływ na analizę finansową
Inwestor	<ol style="list-style-type: none"> 1) zmniejszenie aktywów stanowiących aport, 2) wzrost aktywów finansowych krótkoterminowych, 3) wzrost aktywów finansowych długoterminowych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) zmiana relacji aktywów trwałych i obrotowych, 2) zmiana wartości aktywów netto, 3) zmiana wartości kapitału pracującego, 4) wpływ na wartość wskaźników analizy finansowej, w których występują wartości aktywów (w tym rentowności, płynności).
Spółka otrzymująca aport	<ol style="list-style-type: none"> 1) wzrost aktywów trwałych lub obrotowych stanowiących aport, 2) wzrost wartości kapitału własnego, 3) wzrost sumy bilansowej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) wpływ na wartość wskaźników analizy finansowej, w których występują wartości aktywów i pasywów, 2) zmiana relacji kapitału własnego i obcego.

Źródło: opracowanie własne.

Wniesione aporty skutkują zmianą struktury aktywów i pasywów obu podmiotów wchodzących w relacje kapitałowe. Wywiera to wpływ na obszary analizy finansowej podmiotów jako podstawowego narzędzia oceny kondycji finansowej podmiotu. Syntetycznie prezentuje to tabela 1.

Objęwanie udziałów w spółkach w drodze aportów rodzi ryzyko nieprawidłowości, błędów czy wręcz manipulacji. Jako przykład takich nieprawidłowych działań można przytoczyć rozpoznawane przez służby skarbowe przypadki wykorzystywania transakcji dokonywanych na majątku przedsiębiorstwa do agresywnej optymalizacji podatkowej w zakresie podatku dochodowego [Ostrzeżenie Ministerstwa Finansów].

4. Skutki podatkowe wniesienia wkładu niepieniężnego

Wnosząc do spółki wkład niepieniężny w postaci innej niż przedsiębiorstwo lub jego zorganizowana część, dana osoba lub podmiot staje się współnikiem spółki kapitałowej i w świetle przepisów podatkowych osiąga z tego tytułu przychód. Do końca 2016 r., w przypadku wnoszenia aportu, za przychód z kapitałów pieniężnych uważana była nominalna wartość udziałów (akcji) w spółce albo wkładów w spółdzielni, objętych w zamian za wkład niepieniężny.

Bezsporne jest, że wniesienie aportu jest formą odpłatnego zbycia rzeczy lub praw majątkowych, sporna pozostawała wartość wkładu, przewyższająca wartość nominalną udziałów lub akcji, które zostały w zamian wydane. Organy podatkowe w licznych interpretacjach utrzymywały, że co do zasady, art. 12 ust. 1 pkt 7 w zw. z art. 14 ust. 1-3 Ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (updop) daje im prawo do korygowania przychodu podmiotu wnoszącego aport, jeżeli wartość nominalna objętych udziałów lub akcji jest niższa od wartości rynkowej przedmiotu aportu [Ustawa z 5 września 2016]. Jednakże pomimo wskazanego narzędzia, w organach podatkowych narastały kolejne wątpliwości, art. 14 ust. 1 updop bowiem daje fiskusowi prawo do korygowania przychodu tylko wtedy, gdy cena zbywanych przedmiotów odbiega od wartości rynkowej znacząco oraz bez uzasadnionej przyczyny. Wątpliwości organów podatkowych pogłębił wyrok 7 sędziów NSA [Wyrok 7 sędziów NSA 2015], w którym jednoznacznie uznano, że organy podatkowe nie mają prawa do podwyższania przychodu ponad wartość nominalną objętych udziałów lub akcji. Zasadniczą tezą tego wyroku było, że przychód wnoszącego aport nie może być korygowany ponad wartość nominalną objętych udziałów lub akcji [Kaim 2016, s. 25-26].

Za sprawą ustaw zmieniających ustawy o podatkach dochodowych przedstawiony powyżej stan uległ zmianie [Ustawa z 5 września 2016]. Ustawy o podatkach dochodowych uzależniają skutki wniesienia aportu do spółki kapitałowej od tego, co jest jego przedmiotem. Jak wspomniano wyżej, jeśli aportem jest przedsiębiorstwo lub zorganizowana część przedsiębiorstwa, operacja nie pociąga za sobą żadnych skutków podatkowych w momencie wniesienia wkładu. Wniesienie innego wkładu

wiąże się z obowiązkiem wykazania przychodu w wysokości wskazanej w ustawach o podatkach dochodowych, a także z prawem do potrącenia kosztu korespondującego z tym przychodem. Przychodem dla podmiotu wnoszącego aport będzie wartość wkładu określona w statucie lub umowie spółki, a w razie ich braku – wartość wkładu określana w innym dokumencie o podobnych charakterze. Jeśli jednak okaże się, iż wartość ta będzie niższa niż wartość rynkowa wkładu bądź wartość wkładu nie została określona w statucie, umowie albo innym dokumencie o podobnych charakterze, za przychód uważać się będzie wartość rynkową takiego wkładu, określoną na dzień przeniesienia własności przedmiotu wkładu niepieniężnego. W konsekwencji, na gruncie podatku dochodowego bez znaczenia będzie kwestia wartości, jaka zostanie przekazana na kapitał zakładowy/zapasowy, gdyż implikację podatkową będzie wywoływała wartość rynkowa aportu. Organ podatkowy może zatem badać to, czy przyjęta wartość wkładu niepieniężnego odpowiada wartości rynkowej rzeczy (praw) tym aportem objętych.

Wnoszenie aportów objęte jest podatkiem od towarów i usług VAT¹. Znajduje to potwierdzenie zarówno w przepisach prawa, jak i stanowiskach organów skarbowych. Aport składnika majątku przedsiębiorstwa należy udokumentować fakturą i zastosować taką stawkę VAT (ewentualnie zwolnienie z VAT), jaką podatnik przyjąłby przy sprzedaży tego składnika majątku. Podstawą opodatkowania jest wartość nominalna udziałów otrzymanych w zamian za aport, pomniejszona o kwotę VAT (przy założeniu, że kwota VAT należnego nie jest zwracana wnoszącemu aport przez spółkę otrzymującą aport). Sporo kontrowersji budzi szczególnie wnoszenie do spółek aportów w postaci wartości niematerialnych i prawnych. Wniesienie przez spółkę kapitałową aportu w takiej postaci jest również czynnością opodatkowaną. Aport ten należy opodatkować tak jak odpłatną usługę. Prezentuje to przykład 1.

Przykład 1.

Spółka z o.o. „A” będąca czynnym podatnikiem podatku od towarów i usług przekazuje w postaci aportu Spółce z o.o. „B” patent na wynalazek jako wkład niepieniężny. Stosownie do art. 5 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług [Ustawa z 11 marca 2004] opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług podlegają m.in. od-

---

¹ Dyrektor Izby Skarbowej w Łodzi w interpretacji indywidualnej z 30 marca 2016 r., nr 1061-IP TPP1.4512.86.2016.1.AK, uzasadniając uznanie aportu nieruchomości za odpłatną dostawę towarów, stwierdził: „z odpłatnością za dostawę towarów lub świadczenie usług mamy do czynienia w sytuacji, gdy pomiędzy dostawą towarów lub świadczeniem usługi a zapłatą istnieje adekwatny związek. Odpłatność może przybierać różne formy – nie jest warunkiem to, aby została ustalona lub dokonana w pieniądzu.

[...] wniesienie aportu (wkładu niepieniężnego) w postaci Nieruchomości do Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spełnia definicję odpłatnej dostawy towarów [...], a tym samym [...] uznawane jest za sprzedaż, ponieważ dostawa ta odbywa się za wynagrodzeniem (wniesienie aportu spełnia przymiot odpłatności, istnieje bowiem bezpośredni związek pomiędzy dostawą towarów a otrzymanym wynagrodzeniem w formie wyrażonych pieniężnie udziałów), a jej efektem jest przeniesienie na inny podmiot prawa do rozporządzania tymi towarami jak właściciel”.

płatna dostawa towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju. W myśl art. 8 ust. 1 świadczeniem usług jest każde świadczenie na rzecz osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, które nie stanowi dostawy towarów, w tym przeniesienie praw do wartości niematerialnych i prawnych, bez względu na formę, w jakiej dokonano czynności prawnej. W świetle powyższych zapisów aport patentu na wynalazek będzie opodatkowany stawką podatkową 23%, jako świadczenie usługi polegającej na przeniesieniu praw do wartości niematerialnych i prawnych, dla których nie przewidziano stosowania stawek obniżonych.

Warto podkreślić, że w konkretnej sytuacji aport może być również zwolniony z podatku VAT, jeżeli przedmiot aportu mieści się w zakresie wskazanym w art. 43 ustawy o podatku od towarów i usług (wykaz pozycji zwolnionych z VAT). Taka sytuacja może mieć miejsce w przypadku aportu nieruchomości, których dostawa (aport) może korzystać ze zwolnienia na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 i pkt 10a ww. ustawy.

5. Zakończenie

Operacje wnoszenia aportów są nieodłączną konsekwencją zmian kapitałowych, często wymuszonych warunkami gospodarczymi wolnego rynku. Postawione na wstępie pytania badawcze wpisują się w analizę ryzyka gospodarczego, rachunku kosztów i korzyści tworzenia relacji kapitałowych. Tabela 1. prezentuje przede wszystkim wpływ wnoszenia aportów na wartość aktywów i pasywów oraz powiązane z tymi wartościami wskaźniki analizy ekonomiczno-finansowej. Wniesiony aport ma także wpływ na pozostałe sfery działalności jednostki, odzwierciedlone w:

- rachunku zysków i strat (zwiększenie przychodów na skutek zaangażowania w działalność zwiększonych zasobów, wzrost amortyzacji, kosztów zużycia innych zasobów niż środki trwałe, wzrost lub spadek wyniku finansowego);
- zestawieniu zmian w kapitale własnym (wzrost kapitału własnego jako stabilnej podstawy działalności);
- rachunku przepływów pieniężnych (większa skala działalności spowoduje zwiększone wpływy środków pieniężnych, poprawiając płynność i wypłacalność).

Oczekiwać należy, że tak inwestor, jak i spółka, do której jest wnoszony aport, zrealizują cele wpisania się nowych zasobów w strategię działalności. Zarówno po stronie podmiotów wnoszących aport, jak i spółek powiększających tą drogą zasoby i kapitały występują szanse i zagrożenia, koszty i korzyści. Celem podmiotów wchodzących w związki kapitałowe powinno być powiększenie potencjału rozwojowego i osiągnięcie korzyści ze zwiększonej skali działalności. Skutki wnoszenia aportów dotyczą zarówno ksiąg rachunkowych, jak i sfery podatków. Ryzykiem, przed jakim stoją partnerzy, są niewątpliwie przepisy prawa podatkowego, przede wszystkim właściwa ich interpretacja i zgodna z prawem optymalizacja podatkowa.

Nowe regulacje prawne w istotny sposób wpływają na zwiększenie obciążeń podatkowych podmiotów wnoszących do spółek wkłady niepieniężne w innej postaci niż przedsiębiorstwo lub zorganizowana część. Po wejściu w życie nowych przepisów (od 2017 r.) przychód powstały po stronie wnoszącego stanowi wartość rynkową wkładu. W konsekwencji istnieje zagrożenie uznania przez organy kontroli skarbowej tej wartości za nieprawidłową i ewentualnego jej kwestionowania. Z punktu widzenia wnoszącego aportu warto prawidłowo określić wartość rynkową aportu, cenne też okazać się może posiadanie operatu szacunkowego określającego jego wartość rynkową. Dokumentacja winna być przygotowana rzetelnie, co w znacznym stopniu utrudni postawienie przez organ kontroli skarbowej zarzutu o potencjalnym zaniżeniu wartości rynkowej przychodu.

Literatura

- Gurgul S., 2010, *Odpowiedzialność wspólnika (akcjonariusza) za zobowiązania spółki kapitałowej w stosunku do jej wierzycieli*, Monitor Prawniczy, nr 20, C.H. Beck, Warszawa.
- Hendriksen E.A., Breda M.F., 2002, *Teoria rachunkowości*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Interpretacja indywidualna Dyrektora Izby Skarbowej w Łodzi z 30 marca 2016 r., nr 1061-IPTPP 1.4512.86.2016.1.AK (15.05.2017).
- Kaim P., 2016, *Aport z agio*, Rachunkowość, nr 10.
- Kidyba A., 2010, *Prawo spółek handlowych*, Wolters Kluwer, Warszawa.
- Kidyba A., 2015, *Kodeks spółek handlowych. Komentarz*, t. I, Wolters Kluwer, Warszawa.
- Kotowicz M., 2014, *Kapitał zakładowy w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością – skuteczny instrument ochrony wierzycieli?*, Przegląd Prawniczy Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, nr 3, Poznań.
- Krajewska A., 2016, *Podatek dochodowy od osób prawnych. Komentarz*, Wolters Kluwer, Warszawa.
- Krasnodębski R., 2016, *Zawiązanie spółki. Utworzenie kapitału zakładowego i późniejsze jego podwyższenie*, [w:] Litwińczuk H. (red.), *Opodatkowanie spółek*, Wolters Kluwer, Warszawa.
- Krzywda D., 2011, *Wkłady niepieniężne w ujęciu bilansowym i podatkowym*, SKwP Zarząd Główny Instytut Certyfikacji Zawodowej Księgowych, Warszawa.
- Ostrzeżenie Ministerstwa Finansów przed optymalizacją podatkową z wykorzystaniem wartości firmy, <http://www.mf.gov.pl/ministerstwo-finansow/wiadomosci/komunikaty...> (24.05.2017).
- Szumański A., 2015a, *Kodeks spółek handlowych*, C.H. Beck, Warszawa.
- Szumański A., 2015b, *Nowelizacja kodeksu spółek handlowych*, PPH, nr 4.
- Ustawa z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, Dz.U. 2016, poz. 1888 ze zm.
- Ustawa z 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej, Dz.U. 2017, poz. 776.
- Ustawa z 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych, Dz.U. 2016, poz. 1578 ze zm.
- Ustawa z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, Dz.U. 2016, poz. 710.
- Ustawa z 5 września 2016 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, Dz.U. 2016, poz. 1550.
- Włodyka S., 2012, *Prawo spółek handlowych w systemie prawa*, [w:] Frąckowiak J., Kidyba A., Popiołek W., Spyra M., *System prawa handlowego*, t. II, Wolters Kluwer, Warszawa.
- Wyrok 7 sędziów NSA z 20 lipca 2015 r., II FSK 1772/13 (15.05.2017).